TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 10668
Tarih : 28-10-2026

10/4793

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2023 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu'nda tespit edilen 14.907.951,26 TL tutarındaki yurt dışı geçici görev harcırahının yurt dışına transferler ödeneğinden karşılanmasının nedenlerinin, dış yardım ve proje kaynaklarına etkilerinin ve kamu zararı doğurup doğurmadığının araştırılması; iç kontrol ve iç denetim eksikliklerinin giderilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, yurt dışında kalkınma işbirliği ve yardım projeleri yürüten, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı özel bütçeli bir kamu idaresidir. Kurumun 2023 yılı bütçe gideri 1.398.579.148,29 TL'dir. Kamu kaynaklarının hangi amaçlarla harcandığının doğru biçimde gösterilmesi, Meclisin bütçe hakkının kullanılabilmesi ve kaynakların korunması için gereklidir.

Sayıştay'ın Eylül 2024'te yayımlanan 2023 yılı Düzenlilik Denetim Raporu'nun 12'nci sayfasındaki bulguda, kısa süreli yurt dışı görevlendirmelerinde personelin yol ve gündelik ödemelerinin yurt dışı harcırah ödeneği yerine yurt dışına transferler ödeneğinden karşılandığı tespit edilmiştir. Harcırah niteliğindeki 14.907.951,26 TL, "Diğer Ülkelere" cari transferler ödeneğinden ödenmiş; bu işlem bütçe ve kesin hesap tablolarında aynı tutarda hataya neden olmuştur.

Kurum, Sayıştay'a verdiği cevapta, yurt dışı geçici görev yollukları ödeneğinin yeterli olmaması hâlinde harcamaların cari transfer tertibinden karşılandığını belirtmiştir. Harcırah ödeneğinin neden yetersiz kaldığı, mevzuata uygun ödenek işlemlerinin yapılıp yapılmadığı ve cari transferler ödeneğinden ödeme yapılmasına hangi makamların onay verdiği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Dış yardım ve proje harcamaları için kullanılan ödeneğin personel seyahat giderlerine yönlendirilmesi, kaynakların tahsis amacına uygunluğu yönünden incelenmelidir. Harcırahların transferler içinde gösterilmesi, yurt dışı yardımların ve personel seyahatlerinin gerçek

maliyetlerinin ayrı ayrı izlenmesini güçleştirmektedir. Bu ödemelerin projelerde gecikmeye, iptale veya kapsam daralmasına yol açıp açmadığı; uygulamanın sonraki yıllarda sürüp sürmediği de belirlenmelidir.

Raporda söz konusu tutarın tamamının kamu zararı olduğu veya personele fazla ya da yersiz ödeme yapıldığı yönünde bir tespit bulunmamaktadır. Bu nedenle araştırmanın amacı, yanlış ödenek kullanımını peşinen kesinleşmiş zarar olarak nitelendirmek değil, işlemlerin kamu kaynaklarına somut etkisini ortaya çıkarmaktır. Görevlendirme onayları, görev süreleri, yol giderleri ve gündelik hesapları incelenerek mevzuata aykırı ödeme bulunup bulunmadığı belirlenmelidir. Zarar tespit edilmesi hâlinde tutarı, sorumluları ve tahsil süreci açıklığa kavuşturulmalıdır.

Raporun 9-11'inci sayfalarındaki iç kontrol değerlendirmesi, zararı önleyici mekanizmaların da incelenmesini gerektirmektedir. Risk değerlendirme ve Risk Eylem Planı çalışmaları tamamlanmamış; riskleri azaltacak kontrol faaliyetleri ve sorumlu personel belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi kurulmuş olmakla birlikte kurumun ön mali kontrol yönergesi bulunmamaktadır. Üst yöneticiye sunulan iç kontrol değerlendirme raporu ve iç kontrol sistemine ilişkin iç denetim çalışması yoktur. İki iç denetçi kadrosundan yalnızca biri doludur. Sayıştay, iç kontrol sisteminin kısmen kurulduğu sonucuna varmıştır.

Meclis araştırması, ödemeleri ve ödenek kullanımına ilişkin kararları, proje kaynakları üzerindeki etkileri ve varsa kamu zararının giderilmesini kapsamalıdır. Sayıştay tespitleri sonrasında yapılan düzeltmeler ve Bakanlığın gözetim faaliyetleri de incelenmelidir. Benzer işlemlerin tekrarını önleyecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması komisyonu kurulması gereklidir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	